

COMEDIA

Def. Termenul provine din fr. „comédie”, lat. „comœdia”, gr. „komœdia” - „cântec de sărbătoare” și definește specia genului dramatic, în proză sau în versuri, care evocă întâmplări, personaje, moravuri, într-o manieră care stărnește râsul, arătând, de regulă, un final fericit.

PARTICULARITĂȚI:

- se caracterizează prin varietate, încurcături de situație, neprevăzut;
- personajele sunt supuse hazardului;
- exaltă cu bucurie prezentul și anticipează viitorul;
- cultivă stilul oralității, apropiindu-se de vorbirea obișnuită;
- subliniază limitele condiției umane, acceptându-le și pironindu-le cu umor;
- tinde spre caricatural, revenind la complexitatea și unicitatea eroilor, în fațada tipizării lor, imaginând caractere.

EVOLUTIA SPECIEI: vezi ANEXA 1

Cu toate că în literatura română începuturile comediei pot fi situate la începutul secolului al XIX-lea (anul 1830), primul autor de comedii cu certă valoare artistică este considerat Vasile Alecsandri, prin operele celebre precum: Țăniș în carnaval, Chirița în Țăniș, Chirița în provincie.

Cel mai mare comediant român este Ion Luca Caragiale.

COMICUL = este o categorie estetică ce implică conflict comic, situații, personaje comice, provocând râsul.

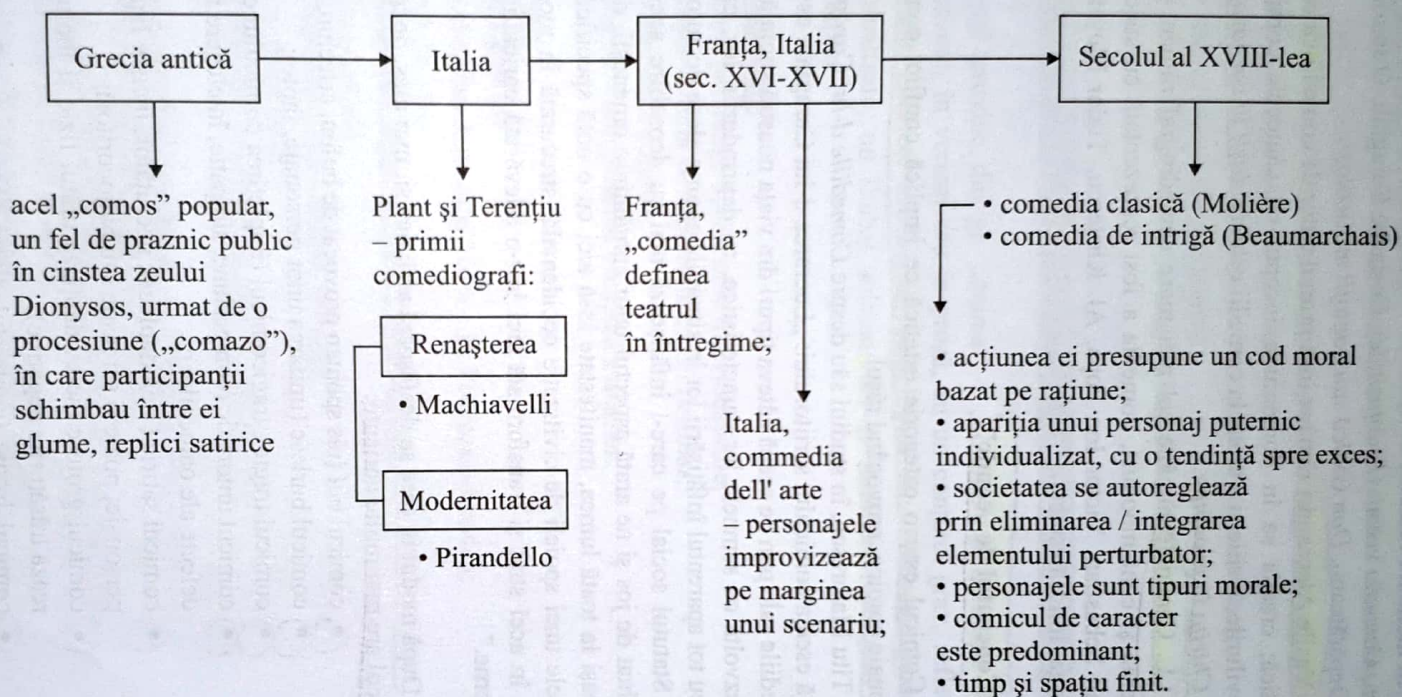
După modul în care se desfășoară acțiunea și, mai ales, deznodământul, comicul are mai multe variante:

- comicul buf (râs spontan provocat de bufon, arlecchin, măcăreți);
- comicul burlesc (imitarea unor personaje, fapte);
- comicul tragic / tragicomicul (împănirea comicului cu tragedia);
- comicul umoristic (compasiune, simpatie, înțelegere față de unele defecte umane);
- comicul satiric (mîndrușă, necrutător, incisiv față de situații, personaje; poate fi sarcastic sau batjocoritor);
- comicul grotesc (se evidențiază urâtul fizic și moral, se exagerează trăsăturile negative);
- comicul ironic (contrastul dintre ceea ce afirmă și intenția reală a vorbitorului).

FORME ALE CONICULUI:

- de caracter
- de situație
- de limbaj
- onomastic (de nume)
- de motanuri

Evoluția speciei

V. Se dă textul:

„ZIȚA: (repede) Ei! L-ai găsit? I-ai vorbit? I-ai dat? I-ai spus?

SPIRIDON: Da, cocoană.

ZIȚA: Ce-a zis?

SPIRIDON: «Mersi!»

ZIȚA: Și tu ce i-ai spus?

SPIRIDON: «Pentru puțin.»

ZIȚA: Nu i-ai spus cum ți-am zis eu?

SPIRIDON: Ba da, l-am luat să-i arăt casa.

ZIȚA: Nu mai trebuia să-i arăți nimic, că-i scrisesem eu în bilet unde să vie.

SPIRIDON: Așa mi-a zis, să-i arăt casa, ca să meargă la sigur... Dar când să ies de pă maidan cu dumnealui, tocmai trecea jupânul de la vale; am lăsat pe persoana în chestiune să m-aștepte pe maidan și eu am sărit peste uluci prin fundul curții, că mi-era frică să nu dea jupânul cu ochii de mine, ori să vie acasă și să nu mă găsească.

ZIȚA: Prostule! Nu știi că nenea e de rond la noapte? Nu mai dă pe-acasă până la ziuă.

SPIRIDON: Dar dacă mă găsea pe uliță, plăteai dumneata pielea mea?

ZIȚA: Ei! Și zi persoana în chestiune așteaptă pe maidan?

SPIRIDON: Da, și mi-a dat și biletul ăsta ca să ți-l aduc.

ZIȚA: (luând biletul) Și nu mi-l dai mai curând! Adu să văz. (Merge la o parte și citește:)

«Angel radios! De când te-am văzut întâiași dată pentru prima oară, mi-am pierdut uzul rațiunii... (Își comprimă palpitațiile) Te iubesc la nemurire. Je vous aime et vous adore: que prétendez-vous encore? Inima-mi palpită de amoare. Sunt într-o pozițiune pitorească și mizeri-cordioasă și sufăr peste poate. O, da! Tu ești aurora sublimă, care deschide bolta azurie într-o adorațiune poetică infinită de suspine misterioase, pline de reverie și inspirațiune, care m-a făcut pentru ca să-și fac aci anexata poezie:

Ești un crin plin de candoare, ești o fragilă zambilă,
Ești o roză parfumată, ești o tânără lealea!

Un poet nebun și tandru te adoră, ah! copilă!
De a lui pozițiune turmentată fie-ți milă;
Te iubesc la nemurire și îți dedic lira mea!
Al tău pentru o eternitate și per toujours.»

(Foarte aprinsă, își face vânt cu scrisoarea și se plimbă repede)
Spiridoane băiete, du-te, du-te iute; te așteaptă siguralmente... du-te...
spune-i să aștepte, viu și eu după tine numaidecât, numai să vorbesc
cevașilea cu tătica.”

(I.L. Caragiale, *O noapte furtunoasă*)

Cerințe:

1. Precizați personajele prezente în text și raporturile în care se află unele cu altele.
2. Selectați două indicații scenice (didascalii) și arătați rolul lor.
3. Cum justificați construcția dialogală a textului?
4. Motivați prezența diferitelor tipuri de comic în fragmentul selectat.
5. Prezentați (prin analiză) declarația de dragoste redactată pe bilet Ziței, punând în lumină și ipostaza de „poet” a îndrăgostitului-lulea.